

STILSTAAN BIJ VERDERGAAN

Beleids- en actieplan van de Remonstrantse Gemeente Groningen 2018-2023

Beginselverklaring

De Remonstrantse Broederschap is een geloofsgemeenschap die, geworteld in het Evangelie van Jezus Christus en getrouw aan haar beginsel van vrijheid en verdraagzaamheid, God wil eren en dienen.

Remonstranten staan voor een vrij en verdraagzaam christendom. Wij verbinden humaniteit aan het christelijk geloof. Landelijk dragen we dit al bijna vierhonderd jaar uit en we willen dit, ook in Groningen, graag blijven doen.

Hiervoor is het nodig dat we zo nu en dan stilstaan bij waarom we doen wat we doen, hoe we dit doen en wat we dan eigenlijk doen. Bespreken wat we belangrijk vinden, juist om met elkaar verder te kunnen gaan.

Om te komen tot de kern van wat we belangrijk vinden, wat de voornemens zijn voor de gemeente is het goed om deze drie 'eenvoudige' vragen in kaart te brengen, waarom, hoe en met wat onze kerkelijke gemeente zich onderscheidt van anderen.

Waarom bestaat de Remonstrantse Gemeente Groningen?

De Remonstrantse Gemeente Groningen is een van de 44 gemeenten van de Remonstrantse Broederschap en bestaat sinds 1878 en telt ca. 160 leden en vrienden. Op de website hebben we opgetekend dat:

Remonstranten vinden dat geloof begint met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen, met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om zelf te bepalen wat je gelooft.

Hoe willen we het waarom realiseren?

We hebben naast de zondagse diensten, regiokringen, gespreksgroepen, een 50+groep en natuurlijk de diverse activiteiten voor de jeugd.

Wat voor resultaat moet dit opleveren?

Een gemeente die midden in de samenleving staat waar 'men' zich thuis voelt, die open staat voor elkaar en voor de mensen in 'Stad en ommeland', waarbij de stad Groningen de uitvalsbasis is voor de eigen kerkelijke gemeente, voor de (kleine) oecumene maar ook de noden in Europa en de Wereld.

Beleids- en actieplan

De kerkenraad heeft besloten om de voornemens voor de komende vijf jaar vast te leggen in een beleidsplan waarbij de acties die hieruit voortvloeien centraal staan.

Nadrukkelijk hebben we niet een plan willen maken om deze vol goede bedoelingen vervolgens in een bureaulade te laten verdwijnen.

Om het plan zo concreet mogelijk te maken is deze opgebouwd uit drie thema's waarvan de kerkenraad van mening is dat deze belangrijk én uitvoerbaar zijn in de komende vijf jaar.

Tijdens een kerkenraadsdag op 3 februari heeft de kerkenraad zich onder begeleiding van ons gemeentelid Heike Aiello gebogen over een visie voor de komende periode. Zij werkt als procesbegeleider met de methode *Appreciative Inquiry (AI)* waarbij de positieve waardering centraal staat. Niet wat gaat er mis in de gemeente, maar wat zijn de goede dingen, zonder weg te kijken van de problemen. Deze aanpak verlegt de focus van problemen naar perspectief, en van ontkennen, klagen en kritiek geven naar verantwoordelijkheid nemen en samenwerken.

Uit de bijeenkomst van 3 februari en uit de bespreking tijdens de kerkenraadsvergadering van 6 maart 2018 zijn drie thema's naar voren gekomen, te weten:

1. **Durven vernieuwen:** experimenteren met (zondagse) diensten, bijeenkomsten.
2. **Verjongen vanuit de gemeente:** het aantrekken van jonge mensen; gebruik maken van de aanwezige kennis en ervaring.
3. **Het verbreden van communicatie:** naast Gemeenteleven (meer) inzetten op PR, gebruik maken van de lokaal aanwezige (onderwijs-) instituten, inclusief lokale en sociale media.

Deze drie thema's worden hieronder uitgewerkt.

In de bijlage is een model voor samenwerking uitgewerkt waarin iedereen betrokken kan worden en iedereen verantwoordelijkheid kan hebben en nemen, zonder dat alle lasten op de schouders van enkelen rusten. Door een goede balans in de rollen die in het model opgenomen zijn kunnen alle vrijwilligerstaken binnen de gemeente op een goede manier vervuld worden.

Tot slot:

De kerkenraad wil het beleidsplan met de gemeente bespreken, aanpassen en vaststellen, om het vervolgens breed te verspreiden, zowel lokaal als landelijk onder de aandacht te brengen, op de website te plaatsen en via de (sociale) media te delen.

Het beleidsplan is een plan voor de komende vijf jaar. Dit betekent dat er een tijdpad zal worden vastgelegd voor deze periode. Niet alle plannen zullen direct worden uitgevoerd, en niet alle plannen duren even lang. Sommige zijn kortlopend, waarna er een evaluatie zal plaatsvinden. Andere zullen langzamer vorm krijgen en wel een langere periode beslaan.

De voortgang van deze plannen zal met enige regelmaat tussentijds geëvalueerd worden. In welke vorm dit zal gaan gebeuren wordt nog nader uitgewerkt.

1. Durven vernieuwen

Onze boodschap, de inhoud, is van goede kwaliteit. Dit geven we binnen onze gemeente vorm op verschillende manieren. Naast de zondagse kerkdiensten zijn er veel kringen en groepen actief en wordt er van alles georganiseerd (onder andere gemeentemaaltijden, uitstapjes). Dit willen we graag behouden. Van daaruit willen we ruimte creëren om te experimenteren en te vernieuwen, bijvoorbeeld door gaten in het preekrooster anders in te vullen.

Vernieuwen, een andere benadering (durven) zoeken zit in het DNA van de remonstranten. De geschiedenis heeft dit laten zien. De remonstranten zijn ontstaan in 1619 omdat men een andere visie had en de zaken anders wilde benaderen. Door de tijd heen is de ruimte voor verandering en andere zienswijzen een aspect wat door de remonstranten gekoesterd werd en deel uit is gaan maken van de remonstrantse identiteit. In de huidige tijd is het bestaansrecht van de remonstranten in het geding - het aantal leden en vrienden daalt en de gemiddelde leeftijd stijgt. De urgentie om dit tij te keren wordt duidelijk gevoeld.

Mogelijke actiepunten:

1. Experimenteren met andere vormen van liturgie, een andere invulling van de dienst. De diensten zijn onze kernactiviteit. Er wordt een nieuwe commissie Diensten / Liturgie opgestart die met een concrete opdracht aan de slag gaat, in samenwerking met de commissie voor de Vrije Diensten en de predikant.
2. Aan de kringen en aan gemeenteleden wordt gevraagd ideeën in te brengen voor een andere vormgeving van een dienst. Deze zullen actief benaderd worden. We beginnen weliswaar bij de diensten, maar we kunnen dit op termijn breder trekken. Deze ideeën mogen dus verder reiken dan een dienst, ook een ander soort bijeenkomst of een excursie bijvoorbeeld, of een nieuw te starten kring. Bovengenoemde commissie kan deze ideeën nader uitwerken.

2. Verjongen (van binnen uit)

We moeten aandacht besteden aan hoe we het ledenaantal omhoog en een betere balans in de leeftijdsopbouw kunnen krijgen. Concreet betekent dit dat we meer jonge mensen en gezinnen moeten trekken. Dit kunnen we bereiken met een diverser aanbod. Bijvoorbeeld door middel van bijeenkomsten voor de doelgroep, zoals een kring van werkenden of – zoals recent gedaan is – een avond organiseren voor jonge ouders.

Predikant en kerkenraad zullen nagaan hoe de jongere leden en vrienden (tot 50 jaar) in de gemeente staan en welke verwachtingen en wensen zij hebben. Daarbij is ook van belang wat zij zelf 'in huis hebben' en wat zij zelf willen inbrengen in de gemeente. Met als doel om de gemeente ook voor nieuwe belangstellenden aantrekkelijker te maken.

Mogelijke actiepunten:

3. Een enquête onder de leden onder de 50 jaar over hoe tevreden zij op dit moment met het aanbod en de sfeer in de gemeente zijn. Ook wordt geïnventariseerd wat hun wensen zijn. In de enquête wordt ook gevraagd wat zij zelf willen inbrengen in de gemeente en hoe de gemeente hun hierbij kan ondersteunen. In welke vorm dit gedaan zal worden moet nog nader worden uitgewerkt. Afhankelijk van de uitkomsten kan een dergelijke enquête op een later moment onder alle leden en vrienden worden afgenomen.
4. Predikant en kerkenraad nemen contact op met gemeenten waar wel jongeren komen en informeren of zij tips hebben. Dit betreft zowel remonstrantse gemeenten als andere gezindten. Hoe komt het dat zij wel jonge mensen en gezinnen weten aan te trekken?
5. We experimenteren in het komende jaar met drie verschillende manieren om de gemeente ook voor nieuwe belangstellenden aantrekkelijker te maken en evalueren na afloop. Wat werkte? Wat doen we volgende keer anders? Te denken valt aan bewust gebruik van sociale media gedurende een afgebakende periode, flyeren in de buurt, een artikel in de Groninger Gezinsbode, een speciale 'gezinsdienst', 'opa en oma-dienst' of 'burendienst'. Dit punt sluit aan bij punt 1 en kan in samenhang daarmee vorm krijgen.
6. De kerkenraad start een project op met enkele jongeren (bijvoorbeeld studenten theologie of studenten betrokken bij het GSp) en/of jonge gezinnen. Deze jongeren / ouders hebben een voorbereidend gesprek met de predikant en twee leden van de kerkenraad. Zij bezoeken meerdere keren een dienst in de Remonstrantse kerk, na afloop bij de koffie spreken zij informeel met de leden om een gevoel voor de sfeer en de 'cultuur' bij de Remonstranten te ontwikkelen. Vervolgens komen zij met een beeld van hun indruk terug en geven advies over welke concrete, laagdrempelige activiteiten de remonstrantse gemeente in Groningen zou kunnen ontwikkelen om meer jonge mensen aan te trekken. Deze ideeën kunnen dan weer gebruikt worden door de nieuw te vormen commissie Diensten / Liturgie van punt 1.

3. Communicatie (verbreden)

We moeten trots naar buiten treden door middel van een betere PR. Dit kunnen we doen door meer mee te liften of samen te werken met de PR van anderen, zoals de SOGK (de Remonstrantse Kerk als gebouw wordt vaak genoemd in publicaties van de SOGK, daar zouden we iets mee kunnen doen), meer te doen met sociale media, en de website op een dynamische manier in te zetten.

Maar ook moeten we bij onszelf bewustzijn creëren van wie we zijn, waar we voor staan en wat we uit willen dragen. We moeten ons bewust zijn van onze eigen kracht en talenten, en ons als ambassadeurs gaan gedragen. We moeten sterk inzetten op persoonlijk contact om mensen te bereiken.

Mogelijke actiepunten:

7. We nodigen een student van de PThU (Protestantse Theologische Universiteit in Groningen) uit om stage te komen lopen in onze gemeente, met als opdracht onze PR-positie te inventariseren en te kijken op welke manieren verbeteringen en veranderingen doorgevoerd kunnen worden, zodat de gemeente op het gebied van communicatie toekomstbestendig wordt. Hierin wordt ook de website betrokken.
8. We organiseren een workshop 'professioneel communiceren' met een deskundige over hoe we goed onze boodschap naar buiten kunnen brengen, hoe we hierover op een zinvolle manier kunnen communiceren met 'buitenstaanders'. Deze workshop zal openstaan voor alle gemeenteleden.
9. Bij gelegenheden die in het kerkgebouw plaatsvinden maar niet direct verbonden zijn met de zondagse diensten (lezingen en concerten) kan er op een eenvoudige manier aan PR worden gedaan. Bijvoorbeeld door voorafgaand aan de lezing of het concert kort aan te geven waar men zich bevindt en wat daar gebeurt, door flyers of folders op de stoelen te leggen of door na afloop het gesprek aan te gaan met het aanwezige publiek. Bovenstaande workshop kan helpen bij het aanleren van technieken om zulke gesprekken te voeren. In overleg met de SOGK kunnen we kijken wat er op dit gebied mogelijk is.
10. Een groep van drie leden van de kerkenraad en drie gemeenteleden zal contact gaan zoeken met gemeenteleden die niet behoren tot de vaste kern van actieve betrokken mensen maar wat meer aan de zijlijn staan, om te vragen wat de gemeente voor hen zou kunnen betekenen en wat zij voor de gemeente zouden kunnen betekenen. Dit kan zowel betrekking hebben op inhoudelijke zaken als op actieve participatie. Op deze manier kan de groep actieve en betrokken mensen in de gemeente groeien. De kerkenraad moet dan eerst inventariseren welke mensen dit betreft. Ook zouden we de formulieren die nieuwe leden en vrienden invullen, waarop ze aangeven op welke manier ze eventueel actief willen zijn, moeten opsporen en gebruiken voor dit doel. Voor toekomstige leden en vrienden moeten we voorbereid zijn op deze benadering. De formulieren moeten daartoe enigszins aangepast worden en actiever worden gebruikt.

Bijlage

Model voor een goede samenwerking

Vrijwilligers spelen een centrale rol in de gemeente. Dat zal in de toekomst nog meer dan nu het geval zijn. Hoe kunnen we op een zinvolle en efficiënte manier gebruik maken van de talenten, kennis en ervaring die aanwezig zijn bij de gemeenteleden?

Samenwerken doen we overal en altijd. En als je dat goed doet, bereik je met elkaar sneller en beter resultaat, benut je elkaars expertise én creëer je steeds opnieuw kansen om van en met elkaar te leren.

De driehoek

'De driehoek' is een model om samenwerkingsrelaties in beeld te brengen en in te richten op zo'n manier dat iedereen verantwoordelijkheid heeft en neemt. De kern is simpel: als je een resultaat wilt behalen, is het belangrijk om iemand te hebben die het initiatief neemt (Initiator), iemand die zich verantwoordelijk voelt voor de uitvoering (Actor) en iemand die de Actor helpt in die uitvoering (Ondersteuner). Zo ontstaat een driehoek waarin mensen in drie rollen interactief werken.

I, A en O

De initiator (I) is degene die iets wil. Hij kent de urgentie, de reden waarom iets belangrijk is. Hij denkt na over wat er moet gebeuren om dat te realiseren. Hij stelt zichzelf de vraag: met wie ga ik dit samen oppakken? Met wie ga ik deze verantwoordelijkheid delen? Wanneer hij iemand op het oog heeft als de potentiële actor (A), maakt hij met die persoon contact. Hij gaat een relatie aan met de actor, die hij vraagt verantwoordelijkheid te nemen om het initiatief te realiseren. De actor gaat dat pas doen, als hij datgene wat de initiator wil, óók belangrijk vindt. Pas dan ontstaat een relatie waarin verantwoordelijkheid gedeeld wordt. Het eerste gesprek gaat dus over: 'Dit is wat ik wil als initiator. Wat is daarin voor jou als actor belangrijk?' In dat gesprek kan het initiatief dus verschuiven of veranderen door de inbreng van de actor.

Echter, als het daarbij zou stoppen, zou de actor niet sterk genoeg staan: ook hij staat er dan in feite alleen voor. De volgende vraag aan de actor is dus: 'Wie kan jou helpen om deze klus te klaren?'. De initiator stuurt er daarmee op dat de actor op zijn beurt de verbinding aangaat met een ondersteuner (O), om ervoor te zorgen dat zij samen het gewenste resultaat gaan realiseren. De samenwerkingsrelatie die de actor met de ondersteuner aangaat, vormt de productieve relatie. Dat is immers de lijn waarin een resultaat tot stand zal worden gebracht.

De volgende drie vragen zijn cruciaal bij het maken van een effectieve driehoek: Wie gaat sturen op wat er belangrijk en nodig is - wie voelt verantwoordelijkheid en neemt initiatief? Wie gaat de verantwoordelijkheid aan om de activiteit te ondernemen en te realiseren - wie gaat er wat doen? Wie gaat helpen het resultaat te realiseren - wie kan ondersteunen?

Het model in de praktijk

Concreet gaat het erom dat je de volgende vragen stelt en deze acties onderneemt om tot een succesvolle samenwerking te komen:

1. Wat is er nu voor jou belangrijk en waarom? Deze vraag focust op de persoonlijke noodzaak, het belang, de motivatie om aan het initiatief te beginnen of er mee bezig te blijven.
2. Wanneer ben je tevreden over het resultaat? Het beeld van het resultaat zo concreet mogelijk voor ogen hebben is nodig om scherp te stellen op wat het werkelijk op aan komt. En om achteraf zeker te weten dat je het behaald hebt.
3. Wie heb je nodig om het samen mee te doen? En wat moet je kúnnen om te slagen in wat je wilt? Ergens alleen aan werken is potentieel verlies van talent. Samen ergens mee bezig gaan bundelt denkkraft, netwerken, creativiteit en vermogen. Wie heeft de specifieke kwaliteiten die in dit initiatief het verschil gaan maken?
4. Wat is je eerste stap? Zonder actie geen resultaat, het denken wordt alleen maar merkbaar in de handeling. Ook grote bewegingen beginnen met een haalbare eerste stap, die makkelijk te zetten is.

